

آشنایی با زنبور شبه زالوی برگ‌خوار رز

PTMP/SK/R&D/A/ Pest identification /23022022

مقدمه

کرم زالویی برگ‌خوار از آفات درجه دوم محسوب می‌شود که در نواحی گیلان و مازندران روی درختان میوه دانه‌دار و هسته‌دار مشاهده می‌شود و به رزها آسیب فراوان می‌رساند. درختان میوه مورد حمله این آفت شامل گوجه، گیلاس، آلبالو، بادام، به، زالک، گیلاس جنگلی، گلابی و به جنگلی می‌باشد.

زنبور شبه زالوی برگ‌خوار رز (*Caliroa limacina*)

شکل‌شناسی

حشره کامل زنبور شفاف سیاه رنگی است به طول ۵ میلی‌متر، بال‌ها غشایی و لکه‌هایی به رنگ دودی در اطراف رگبال پراکنده است. پنجه‌ها سیاه و ساق پای جلویی و میانی خرمایی است و در انتهای شکم استوانه‌ای این حشره زائده‌ای اره مانند یافت می‌شود. لاروها به رنگ سبز تیره و بدن آن از ترشحات لزج قهوه‌ای پوشیده شده (شبه زالو) که پس از آخرین تغییر جلد از بین می‌رود، مفصل‌های قفسه سینه متورم شده شبیه کوهان می‌باشد و پاهای سینه‌ای و شکمی خیلی درشت هستند (شکل ۱). شفیره هم به رنگ زرد لیمویی با طول ۵/۸ و عرض ۲/۴ میلی‌متر می‌باشد.

شکل ۱- لارو زنبور شبه زالوی برگ‌خوار رز

آشنایی با زنبور شبه زالوی برگ خوار رز

PTMP/SK/R&D/A/ Pest identification /23022022

خسارت

این زنبور همه چیز خوار است و در روی برگ بیشتر در ختان و درختچه‌ها زندگی می‌کند. لارو آن پارانثیم بالای برگ را می‌خورد و فقط رگبرگ را باقی می‌گذارد از این رو برگ‌ها حالت توری و یا مشبک دارند. لاروها به سرعت از برگ‌گی به برگ دیگر می‌روند و به همه آنها صدمه می‌زنند در نتیجه به مرور برگ‌ها زرد و خشک شده و می‌ریزند (شکل ۲). معمولاً روی یک برگ می‌توان ۳-۴ عدد لارو را در حال تغذیه مشاهده نمود.

شکل ۲- آثار خسارت زنبور شبه زالوی برگ خوار رز

زیست‌شناسی

اکثر حشرات این خانواده زمستان را به صورت لارو سن آخر در داخل پیله قهوه‌ای رنگ در عمق ۶-۸ سانتی‌متر خاک به سر می‌برند. لاروها قبل از تنیدن پیله سلول بیضی شکل از خاک درست می‌کنند. دوره لاروی ۳-۴ هفته طول می‌کشد و در بهار به محض گرم شدن خاک شفیره تشکیل و حشرات کامل مصادف با باز شدن برگ درختان میزبان در اوایل اردیبهشت ماه ظاهر می‌شوند و پس از مختصر تغذیه از شیر گل‌ها با تخم‌ریز اره مانند خود نسج برگ را سوراخ کرده و داخل آن تخم می‌گذارند، تخم‌ها به فاصله یک هفته و گاهی زودتر باز شده و لاروها در سطح برگ از پارانثیم و کوتیکول تغذیه می‌نمایند و پس از طی دوران لاروی، لاروهای نسل اول پس از تکمیل رشد، در خاک افتاده و با ساختن اطاقک شفیره در آن تبدیل به شفیره می‌گردند، در

آشنایی با زنبور شبه زالوی برگ‌خوار رز

PTMP/SK/R&D/A/ Pest identification /23022022

شمال ایران حشرات کامل نسل تابستانه اواخر تیر ماه ظاهر شده و خسارت شدیدی به درختان جوان وارد می‌کنند.

کنترل

سموم فسفره تماسی نظیر مالاتیون و گوزاتیون به نسبتی که برای مبارزه با برگ‌خوارهای دیگر توصیه شده برای این آفت مؤثر می‌باشد. سمپاشی را موقعی باید شروع کرد که همه لاروها بیرون آمده باشند. بهتر است برای جلوگیری از مسمومیت انسان و حشرات مفید مثل زنبور عسل و حشرات گرده افشان سمپاشی هنگام شب صورت گیرد و همچنین برنامه‌هایی که برای مبارزه با سایر آفات درختان میوه در باغ اجرا می‌شود انبوهی جمعیت این آفت را کنترل می‌کند.

منبع

مینایی، کامبیز (۱۳۹۵). جزوه درسی آفات درختان میوه دانه‌دار و هسته‌دار، دانشگاه شیراز.

اکرمی، محمدعلی (۱۳۹۵). جزوه درسی آفات گیاهان جالیز، سبزی و زینتی، دانشگاه شیراز.

Tomlin, C. S. (2000). The pesticide manual, 12th ed. BCPC.

Whitaker, P. (1998). Important issues in ecologically sound integrated pest management. Am. Entomol. 3:148-153.

